

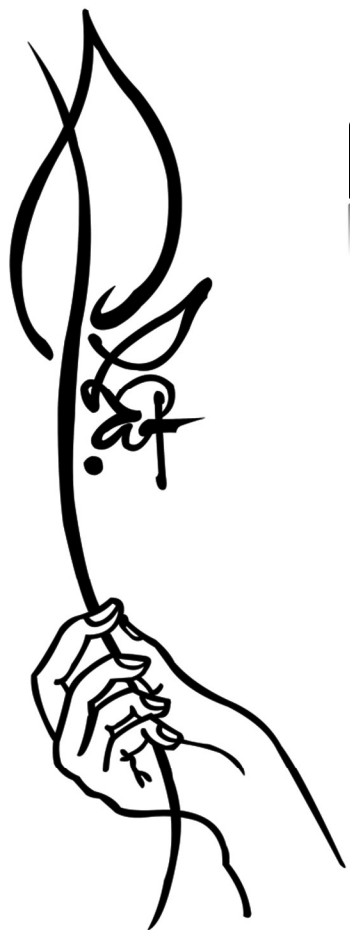
TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

Môn: THIỀN HỌC VIỆT NAM

Học kỳ một

KIỂM TRA BÀI CŨ

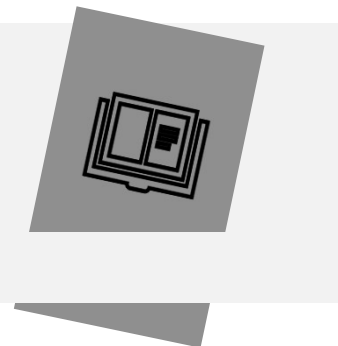

Thầy Tâm Hạnh.

22 / 09 / 2021
16 / 08 / Tân Sửu

❁ KIỂM TRA BÀI CŨ

1) Chân tâm ở đâu?

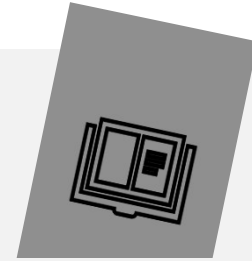
1

❁ Chân tâm ở đâu?

- Nếu ở nơi mình (trong mình) → Không dính dáng đến cảnh.
 - Nhưng trong khi đó, các Thiền sư nói: *Trúc biếc hoa vàng, trắng trong, mây bạc đều hiện bày chân tâm.* Là sao? ⇔ Như là NGHỊCH LÝ.
 - Nếu ở nơi cảnh → Thì chân tâm ngoài mình ⇔ Cũng VÔ LÝ.
- **Cuối cùng, rốt cuộc, chân tâm ở đâu?**
- **Không lập một nơi chốn, khéo nhận lại, tự sáng biết trùm khắp. ⇔ CỤ THỂ:**
- Chân tâm vô tướng, vốn tự thânh thàng trùm khắp.
 - Nếu có nơi chốn cố định (*dù đó là hư không*) thì Chân tâm đã có giới hạn, ngăn mé, không phải thânh thàng trùm khắp như bản chất của nó.
 - Chân tâm sáng biết, trùm khắp tất cả chỗ, không nơi nào thiếu vắng.
 - Nhưng không phải ở tại tất cả chỗ, hay ở vào bất cứ một nơi nào cả.

❁ **KIỂM TRA BÀI CŨ**

2) Chân tâm là biết hay không biết?

2

❁ **Chân tâm là biết hay không biết?**

❁ Chân tâm không thuộc về biết cũng chẳng biết. Chỉ lặng lẽ mát hút các tướng, không mê thì chân tâm tự sáng biết rõ ràng như thế.

* Chân tâm là biết hay không biết?

* Thiền sư Nam Tuyền:

Đạo chẳng thuộc biết và chẳng biết. Biết là vọng giác, không biết là vô ký. Nếu thật đạt đạo thì chẳng nghi. Ví như hư không thênh thang, rỗng rang, đâu thể gắng nói phải quấy?

* Chân tâm không thuộc về “Biết cùng chẳng biết”:

* Nói Chân Tâm là Biết thì đó là vọng giác. ⇔ Không biết là vô ký.

* **NẾU HAY:** Lặng lẽ, mất hút các tướng, không một vết mê → Lúc này vốn tự sáng biết, trùm khắp, (*bởi muốn không biết cũng không được*) → Ngay đó, **Chân tâm hiện tiền.**

- **Khéo thể nhận thì vốn tự sáng biết, hiển hiện rõ ràng, không chút nghi ngờ.**
- **Người đứng bên ngoài thì không thể suy lường nghĩ tưởng đến được.**

* Khéo thâm nhận

* Ngài Định Hương (Việt Nam) hỏi Thầy mình là Thiền sư Đa Bảo: - Làm sao thấy được chân tâm?

Thiền sư Đa Bảo đáp: - Là người tự nhọc.

Sư hoát nhiên tỉnh ngộ, thưa: - Tất cả đều như vậy, đâu phải riêng con.

- Chân tâm ngay chính nơi mình, chỉ khéo thâm nhận, thâm khế hợp → Mới hay đã sẵn lâu rồi; ai cũng vậy.
- Nếu tìm hỏi bên ngoài, mong được thấy → Đã biến thành tướng sở duyên → Chỉ là tự nhọc, không thể được.

* **THẢO LUẬN NHÓM**

Hòa Thượng Tông Chủ dạy chúng ta luôn tự nhắc: “*Mắt biết thấy là chân tâm, tai biết nghe là chân tâm... Ý biết pháp trần là chân tâm*”. Là có ý chỉ gì?

* **Xác Định: Thấy, Nghe, Biết → Điều Từ Chân Tâm.**

- * **Sự thực:** Nhờ chân tâm, cho chúng ta thấy, nghe, biết (Kiên văn giác tri). → Do đó:
 - Ngay thấy, nghe, biết → Chân tâm đang hiện tiền, chưa thiếu vắng bao giờ.
- * Nhưng do chúng ta không nhận ra, sống theo vọng, trên vọng mà tu → Bỏ sót chân tâm.
 - Do đó, Hòa Thượng nói cho biết: Ngay thấy, nghe, biết; chân tâm đang hiện tiền sẵn đó.
 - Khi nghe dạy, đã nhận biết rồi → Khéo dụng công, nhận ra – Sống thẳng bằng chân tâm.

* **Kinh Lăng Nghiêm**

Thê Bồ-đề Niết-bàn thanh tịnh từ vô thủy; tức là cái thức tinh nguyên minh nó hay sanh ra các duyên mà bị các duyên bỏ sót. Do chúng sanh bỏ sót cái bản minh này (*sáng suốt sẵn có*), cho nên phải chịu trôi vào các thú (*các nẻo luân hồi*).

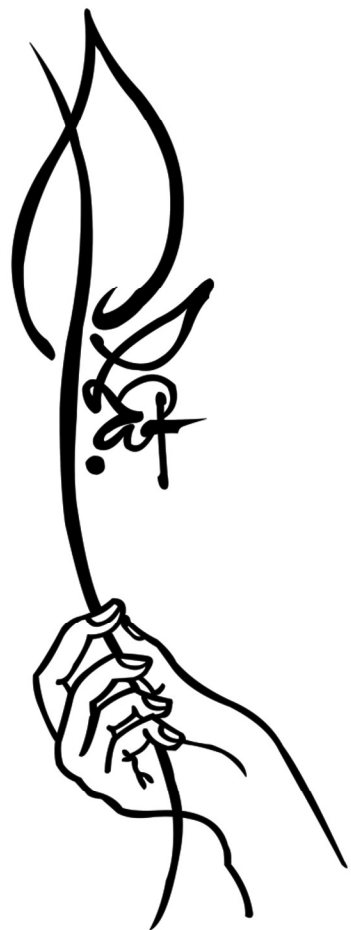
TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

Môn: THIỀN HỌC VIỆT NAM

Học kỳ một

DỤNG CÔNG TU TẬP THIỀN - 5

Thầy Tâm Hạnh.

22 / 09 / 2021
16 / 08 / Tân Sửu

Nói Pháp

Qua

Ba Thời Kỳ

TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

1. PHƯƠNG TIỆN CHUNG, TẠM LẬP BÀY

1 ➔ **Biết vọng không theo, vì vọng tưởng là những tâm niệm hư ảo.**

2 ➔ **Đối cảnh không tâm, vì nó là tướng duyên hợp giả dối tạm bợ.**

3 ➔ **Không kẹt hai bên, vì đối đãi là không thật.**

4 ➔ **Hằng sống với cái thật, không theo cái giả, vì giả là luân hồi, thật là giải thoát.**

* Đây là bốn phương tiện chúng tôi tạm lập để hướng dẫn người tu. Tùy theo căn cơ trình độ nhanh chậm, cao thấp của hành giả mà lối ứng dụng có khác. Cũng có thể bốn lối tu này, hành giả linh động ứng dụng theo thứ tự từ pháp thứ nhất đến pháp thứ tư để tu hành cũng tốt. *(Thiền Tông Việt Nam cuối TK.XX)*

* **Tùy căn cơ, tùy lúc, tùy vào từng hoàn cảnh để ứng dụng**

- Khi tọa thiền có thể áp dụng phương pháp số 1 và số 4.
- Khi sinh hoạt, đối duyên xúc cảnh thì khéo léo ứng dụng các phương pháp số 2, số 3 hoặc số 4.
- Làm sao có kết quả tốt, không bị trở ngại công phu là đúng pháp.

2. NÓI PHÁP QUA BA THỜI KỲ - CÓ Ý CHỈ GÌ?

✿ Hòa thượng Tông chủ nói phương pháp hành trì qua ba thời kỳ:

1 ▶ **BAN ĐẦU, năm 1968:** Tri vọng.

2 ▶ **KHOẢNG GIỮA, năm 1992:** Phương tiện chung tạm lập bày.

3 ▶ **RÓT SAU, năm 2005:** Pháp Tu Thiên biết có chân tâm.

CÓ Ý CHỈ GÌ?

✿ Sở dĩ phương pháp hành trì có khác → Do **BA YẾU TỐ:**

- Sở trường công phu của vị Thầy.
- Do căn cơ của hành giả,
- Bối cảnh: Môi trường hoàn cảnh hiện thời.

Tất cả đều chung một mục đích đưa hành giả trực ngộ tâm thiền.

✿ **VỚI TINH THẦN ĐÓ**

✿ Hòa Thượng Tông Chủ đã tùy vào từng thời kỳ để phương tiện lập bày, nói ra phương pháp hành trì thích hợp để giúp hành giả tu hành giác ngộ.

BA THỜI KỲ NÓI PHÁP

1 **BAN ĐẦU - 1968**
TRI VỌNG

- * Thời kỳ đầu Hòa thượng tiếp nối, khôi phục Thiền phái Trúc Lâm Yên Tử
- Mọi người chưa biết gì về Thiền.
- Có người còn đả kích thiền, (Ba vấn đề trọng đại trong đời tu của tôi).
- Cho rằng Thiền là quái thai của đạo Phật, tu thiền coi chừng bị điên...
- Nếu một bề nói thẳng, chỉ thẳng tâm tánh thì mọi người khó tin được.
- Do đó, HT dạy pháp “Tri vọng” để hành giả tu tập rồi thâm nhập dần.

2 **CHẶNG GIỮA - 1992**
BỐN PHƯƠNG TIỆN

- * Sau 24 năm giáo hóa, mọi người đã thấu suốt và thâm nhập thiền:
- Có nhiều vị dụng công tiên bộ đáng kể.
- Muốn cho hành giả tu hành thâm nhập sâu hơn,
- Có nhiều phương pháp ứng dụng cho nhiều căn cơ hơn.
- Cho nên Hòa thượng nói ra “Bốn phương tiện tạm lập bày”.

3 **RỐT SAU - 2005**
BIẾT CÓ CHÂN TÂM

- * Đến sau này, nhận thấy Thiền được phổ cập quần chúng rộng rãi:
- Có rất nhiều người thâm nhập thiền. Nhiều vị tỏ ngộ tâm thiền,
- Hòa thượng đã chỉ thẳng: Ngay thấy, nghe, biết... chân tâm hiện tiền.

* **KHÔNG 3 - KHÔNG 1**

- Phương tiện đối với người học thì có “3 thời ⇔ 3 pháp”.
- Nhưng trong tâm thiền của Hòa thượng Tông Chủ thì “Không 3 ⇔ Không 1”.
- * Nghe qua: Phương tiện có khác. → Nhưng tất cả đều chỉ thẳng một đường trở lại tỏ ngộ tâm chân.

3. VỚI HÀNH GIẢ - CHÚNG TA

1

✿ THẤY CÓ BA THỜI KỲ, BA PHƯƠNG PHÁP SAI KHÁC, LÀ DO:

- Nhìn trên tướng → Chấp kẹt trên đó → Không phản quan lại ba pháp nơi chính mình.
- Hoặc là: Tìm hiểu theo kiến thức → Dùng kiến thức để so sánh, thiếu công phu.
- Hoặc là: Chưa khéo dụng công → Bị rơi vào tướng của pháp, của tâm, của sở đắc, sở kiến trong phần hạn, chưa suốt tột → Do vậy, không thấy ra ý chỉ của Hòa Thượng.

2

✿ KHÔNG PHẢI BA – KHÔNG PHẢI MỘT

- ✿ **Khéo công phu, hướng thẳng tọt tánh vô tướng, sẽ thấy tất cả pháp Hòa thượng nói ra, đều ứng trong tâm đang dụng công của hành giả → Do đó: Không ba – Không một.**
- ❖ CỤ THỂ: Có Ba Phương Pháp Hành Trì Rõ Ràng: • Không mập mờ, lẫn lộn, chung chung.
 - Đồng thời, từng phương pháp hành trì, đều ẩn hợp trong tâm hành giả, cần phải ứng dụng.
- ❖ Nhưng Không Tướng của Ba Pháp:
 - Bởi hướng thẳng tọt tánh: *Ba pháp không rời việc chính yếu hướng tánh giác ngộ này.*
 - Không rơi vào tướng của phương pháp, tướng dụng công, hoặc vụng về thấy “Có tướng của tâm”.

Dụng Công
Trên Cảnh Động

TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

ĐÃ HỌC QUA

* **KHÁI QUÁT DỤNG CÔNG TU THIỀN**

* **DỤNG CÔNG TU THIỀN:** Qua 2 phương diện

**DỤNG CÔNG
QUA
HAI PHƯƠNG
DIỆN**

1

TU TẬP TRONG CẢNH TỊNH: Tọa Thiền.

2

TU TẬP TRÊN CẢNH ĐỘNG: Trong sinh hoạt.

01 TU TRONG CẢNH TỊNH, THỰC TẬP TỌA THIỀN

* **BÀI HỌC TIẾP THEO**

02 DỤNG CÔNG TRÊN CẢNH ĐỘNG, TRONG SINH HOẠT

1 Bước đầu, thân ở đâu thì tâm ở đó. Tỉnh giác, không lo ra hoặc phóng tâm nghĩ ngợi lung tung.

2 Đã thuần thực, trên mọi sinh hoạt luôn giác sáng, giác rõ chơn tâm đang hiện tiền.

✿ **KIỂM TRA BÀI CŨ**

- ✿ Ban đầu Hòa Thượng dạy pháp “Tri vọng”, rồi sau Ngài nói “Pháp tu thiền biết có chân tâm”, Hòa thượng Tông chủ nói pháp hành trì qua các thời kỳ như vậy là có ý chỉ gì?

✿ **THẢO LUẬN NHÓM**

- ✿ **CÂU 1:** Buổi đầu mới tập ngồi thiền thấy toàn buồn ngủ, vọng tưởng, nhọc nhằn... Không có lợi ích. Vậy ngồi làm gì! Chúng ta thấy thế nào về điều này? Giải thích cho người này những gì?
- ✿ **CÂU 2:** Đang khi vọng tưởng, có tánh này không? Nếu không thì ai đang biết vọng tưởng? Nếu có, tại sao lại bị vọng tưởng chi phối?